

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 4. Edycja 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w klasie 4. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

☐	al obligatoryjny
☐	al fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
WSPÓŁCZESNOŚĆ – O EPOCE					
2. Współczesna rzeczywistość	• określić początek epoki • wskazać wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę	• zaprezentować najważniejsze wydarzenia w powojennej historii Polski i omówić ich wpływ na kulturę	• omówić zjawisko globalizacji • wypowiedzieć się na temat rewolucji informatycznej i jej znaczenia we współczesnym świecie	• wypowiedzieć się na temat funkcjonowania demokracji i przestrzegania praw człowieka we współczesnym świecie	• wypowiedzieć się na temat zjawiska wielokulturowości we współczesnym świecie
3. Filozofia współczesna	• wymienić najważniejsze kierunki filozoficzne współczesności	• zreferować założenia współczesnych nurtów filozoficznych	• omówić relacje pomiędzy filozofią a rzeczywistością współczesną	• porównać współczesne nurty filozoficzne	• podjąć dyskusję na temat współczesnych nurtów filozoficznych
4. i 5. Sztuka współczesna	• wymienić cechy dominujących w epoce stylów sztuki • omówić nowe formy artystyczne	• rozpoznać na przykładach dominujące style sztuki współczesnej • wymienić nazwiska najważniejszych twórców epoki i rozpoznać ich dzieła • wskazać najważniejsze tendencje w historii kina powojennego	• wskazać najważniejsze tendencje we współczesnej muzyce rozrywkowej i je omówić	• wskazać dominujące tendencje w teatrze współczesnym	• przeanalizować wybrane dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów
WSPÓŁCZESNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI					
6. Wprowadzenie do literatury	• wymienić tendencje we współczesnej	• wskazać najważniejszych twórców literatury światowej	• wskazać najważniejsze tendencje w literaturze	• wymienić i scharakteryzować tematy	• omówić wybrany trend literatury

współczesnej	literaturze światowej		polskiej i omówić ich związek z wydarzeniami historycznymi	dominujące w literaturze polskiej	światowej
7. Powieść-świadełtvo – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść poznanych fragmentów	• wskazać realia historyczne opisane w powieści • wskazać cechy reportażu w powieści • wskazać konteksty historyczne	• wskazać i omówić fragmenty opisujące życie bohaterów w przestrzeni zsovietyzowanej	• zinterpretować warstwę symboliczną utworu	• omówić kontekst historyczny
8. Bohaterowie i ich wybory – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować działania bohaterów	• scharakteryzować bohaterów • omówić różne spojrzenia bohaterów na nową polityczną rzeczywistość • wskazać konteksty społeczne, historyczne	• zrekonstruować światopogląd bohaterów na podstawie ich słów i zachowań	• zinterpretować tytuł powieści	• zaprezentować uniwersalną wymowę powieści
9. i 10. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – różne poziomy odbioru powieści (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść powieści	• wskazać elementy powieści pozwalające traktować ją jako parabolę • wskazać metaforyczne odczytania powieści	• uzasadnić, w oparciu o tekst, możliwość odczytania utworu jako opowieści o chorobie, wojnie, systemie totalitarnym, ogólnym problemie zła w świecie	• zinterpretować zakończenie utworu	• omówić konteksty potrzebne do interpretacji utworu
11. i 12. Bohaterowie w konfrontacji ze złem – <i>Dżuma</i> Alberta Camusa (lektura obowiązkowa)	• scharakteryzować życie mieszkańców Oranu przed dżumą i w trakcie epidemii	• omówić postawy bohaterów wobec dżumy w znaczeniu dosłownym i metaforycznym • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• zinterpretować historię Jeana Tarrou	• rozpatrzeć postawę doktora Rieux w kontekście filozofii egzystencjalnej	• dokonać analizy kazań ojca Paneloux
13. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – kształt artystyczny utworu	• wskazać różne formy narracji w powieści	• określić funkcję różnych form narracyjnych w utworze	• wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do orańczyków oraz bohaterów drugoplanowych	• omówić funkcję uniwersalizacji czasu i przestrzeni w powieści	• analizować sposób opisu miasta w powieści
14. Motyw zła w literaturze	• wymienić utwory, w których pojawił się motyw	• rozpoznać i skategoryzować realizacje motywu zła w opisanych utworach	• omówić różne sposoby opisywania zła w utworach literackich	• przeanalizować sposób ukazania zła w utworach literackich	• omówić sposób przedstawienia zła w tekście

	zła				nieliterackim
15. Kreowanie świata poprzez słowo – <i>W środku życia</i> Tadeusza Różewicza* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w wierszu	• wykorzystywać odpowiednie konteksty w interpretacji kreacji podmiotu lirycznego • omówić funkcję środków językowych w budowaniu przesłania wiersza	• zinterpretować symbolikę noża i chleba w kontekście utworu • zinterpretować zakończenie wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
16. Dialog z kulturą w wierszu Tadeusza Różewicza* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• przedstawić sytuację liryczną • przytoczyć kontekst mitologiczny – mit o Dedalu i Ikarze	• wskazać powiązania pomiędzy obrazem a wierszem • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić reinterpretację mitu dokonaną przez Pietera Bruegla • omówić stosunek podmiotu lirycznego do Ikara w pierwszej i drugiej części wiersza • określić funkcję środków językowych użytych w wierszu	• zinterpretować znaczenie tytułu	• omówić wykorzystanie toposu Ikara w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok
17. Poeta wobec braku Boga – <i>bez</i> Tadeusza Różewicza* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać nawiązania biblijne obecne w wierszu	• wskazać konteksty filozoficzne	• zinterpretować początek utworu	• zinterpretować wiersz w kontekście filozofii egzystencjalnej i nietzscheańskiej tezy „Bóg umarł”

18. Współczesne piekło – <i>brama</i> Tadeusza Różewicza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• opisać przestrzeń przedstawioną w wierszu • wskazać aluzję literacką w wierszu Różewicza	• wskazać elementy groteski w wierszu Różewicza	• określić funkcję groteski w wierszu Różewicza • omówić wykorzystanie nawiązań do <i>Boskiej komedii</i> Dantego w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok	• zinterpretować znaczenie wizji piekła przedstawionych w obu tekstach	• zinterpretować symboliczne znaczenie bramy w kontekstach: religijnym, literackim, historycznym
19. Poetycki pomnik – <i>Matka odchodzi</i> Tadeusza Różewicza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść fragmentów • wskazać środki językowe użyte w fragmentach i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora i podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w podanych fragmentach • wskazać w tekście cechy literatury funeralnej • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić sposób opisywania matki w podanych fragmentach • omówić sposób przedstawienia emocji w podanych fragmentach • określić funkcję środków językowych użytych w podanych fragmentach • porównać język liryki z językiem prozy w fragmentach	• omówić sposób przedstawienia samotności osoby umierającej • zinterpretować przesłanie wierszy	• omówić wykorzystanie toposu matki w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok
20. <i>Kartoteka</i> Tadeusza Różewicza – wprowadzenie do analizy utworu (lektura uzupełniająca)	• wskazać w <i>Kartotece</i> cechy zaczerpnięte z tradycji dramaturgicznej	• omówić funkcję didaskaliów • wskazać elementy oniryczne w utworze • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić funkcję fragmentarycznej kompozycji dramatu	• wyjaśnić znaczenie tytułu	• wyjaśnić, w jaki sposób <i>Kartoteka</i> realizuje założenia teatru otwartego
21. Wśród bohaterów <i>Kartoteki</i> (lektura uzupełniająca)	• wymienić bohaterów pojawiających się w utworze i	• omówić kreację postaci • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać elementy groteski w	• określić funkcję środków językowych • określić funkcję chóru • określić funkcję	• omówić kreację Bohatera – przedstawionego w samotności i wśród	• omówić sposób konstruowania postaci w dramacie

	wyjaśnić, jaką pełni funkcję w dramacie	dramacie wskazać kontekst potrzebny do interpretacji utworu	groteski omówić funkcję didaskaliów	innych postaci	
22. Kartoteka – diagnoza współczesności (lektura uzupełniająca)	ułożyć życiorys Bohatera na podstawie informacji znajdujących się w tekście	wskazać doświadczenia generacyjne, które dzielą bohaterów wskazać w tekście elementy języka propagandy wskazać konteksty historyczne, społeczne i literackie	omówić stosunek Bohatera do świata omówić wpływ przeszłości na Bohatera	wypowiedzieć się na temat nieufności Bohatera wobec języka	omówić funkcję przestrzeni scenicznej w utworze
23. Kartoteka Tadeusza Różewicza – konteksty (lektura uzupełniająca)	wymienić konteksty powiązane z utworem	zaprezentować wybrane konteksty	wskazać powiązania pomiędzy tekstem <i>Kartoteki</i> a kontekstami	zinterpretować znaczenia wynikające z intertekstualnego odczytania utworu	przeanalizować sposób przedstawienia podobnego motywu w <i>Kartotece</i> i przywołanych kontekstach
24. Obraz państwa totalitarnego w Roku 1984 George'a Orwella (lektura obowiązkowa)	zrelacjonować treść powieści zaprezentować ministerstwa Oceanii i zakres ich działalności	zaprezentować podział społeczny Oceanii i scharakteryzować przestrzeń, w której rozgrywa się akcja antyutopii wymienić i omówić sposoby sprawowania kontroli nad obywatelami wskazać kontekst potrzebny do interpretacji utworu	omówić rolę Emmanuela Goldsteina w procesie kreacji państwa totalitarnego omówić funkcję konfliktów zbrojnych w procesie kształtowania się państwa totalitarnego	wypowiedzieć się na temat relacji międzyludzkich w państwie totalitarnym	przywołać i omówić konteksty kulturowe, historyczne i społeczno-polityczne
25. Kondycja człowieka i człowieczeństwo w warunkach państwa totalitarnego (lektura obowiązkowa)	scharakteryzować Winstona i Julię	zaprezentować, na czym polega wolność według Winstona i jak postrzega ją Julia zaprezentować, na czym polega bunt bohaterów wskazać kontekst potrzebny do interpretacji utworu	wyjaśnić przyczyny różnych sposobów postrzegania wolności przez bohaterów omówić koncepcję człowieczeństwa na podstawie ostatniej rozmowy Winstona z	zinterpretować słowa Winstona zinterpretować zakończenie powieści	podjąć dyskusję na temat człowieczeństwa w kontekście utworu

			O'Brienem • przywołać konteksty literackie dotyczące człowieczeństwa i wolności		
26. Językowy obraz świata – nowomowa w <i>Roku 1984</i> Orwella (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, na czym polega kontrola nad przeszłością • scharakteryzować nowomowę	• wyjaśnić, na czym polega <i>dwójmyślenie</i> • wyjaśnić funkcję redukcji słownictwa w procesie indoktrynacji	• omówić funkcję kontroli przeszłości w państwie totalitarnym	• w kontekście lektury wyjaśnić znaczenie słów Ludwiga Wittgensteina	• podjąć dyskusję na temat tezy głoszącej, że granice naszego języka są granicami naszego świata
27. <i>Rok 1984</i> George'a Orwella – konteksty	• porównać metody przesłuchań opisane w <i>Roku 1984</i> z metodami śledczymi przedstawionymi w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego	• przywołać obrazy antyutopii w znanych sobie filmach • zaprezentować literackie obrazy władzy totalitarnej w znanych sobie tekstach literackich	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• przeanalizować plakaty propagandowe i porównać je z obrazem świata przedstawionym przez Orwella	• omówić adaptacje książki Orwella
28. Motyw utopii w literaturze	• wymienić utwory, w których zawarty jest motyw utopii	• rozpoznać i skategoryzować realizacje motywu utopii w opisanych utworach	• omówić różne sposoby przedstawiania utopii w utworach literackich	• interpretować motyw utopii w odniesieniu do kontekstów: historycznego, społecznego i politycznego	• przeanalizować sposób ukazania utopii w utworach literackich
29. Kto przyniesie światu moralne ocalenie? – <i>Traktat moralny</i> Czesława Miłosza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• określić tematykę <i>Traktatu moralnego</i> • omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać w tekście postawę, którą zaleca poeta wobec wszelkich idei, teorii, programów • wskazać wykorzystane w utworze	• wyjaśnić, w jaki sposób została przedstawiona relacja człowiek – historia • omówić zaproponowany przez podmiot liryczny sposób ocalenia moralnego	• zinterpretować zakończenie traktatu	• omówić funkcję zabiegów retorycznych

		zabiegi retoryczne			
30. Odezwa do rządzących – <i>Który skrzywdziłeś</i> Czesława Miłosza* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• przedstawić sytuację liryczną • wskazać adresata utworu	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • przedstawić zawartą w utworze koncepcję artysty i sztuki	• omówić funkcję zastosowanej w utworze liryki apelu • wskazać konteksty literackie odnoszące się do roli poety wzbiorowości	• zinterpretować ostatni wers utworu • zinterpretować przesłanie utworu	• podjąć dyskusję na temat aktualności wiersza
31. <i>Ars poetica?</i> Czesława Miłosza – dialog z tradycją* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• zrelacjonować treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać w tekście fragmenty mówiące o problemach związanych z aktem tworzenia dzieła literackiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw poety	• omówić sposób przedstawienia artysty w wierszu • wyjaśnić, jaka, według podmiotu lirycznego, powinna być relacja między formą a treścią dzieła • scharakteryzować język wywodu poetyckiego • wskazać konteksty dotyczące ujęcia motywu <i>ars poetica</i>	• omówić sposób przedstawienia motywu poety w różnych utworach literackich	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
32. O społecznej i intymnej roli języka – <i>Moja wierna mowa</i> Czesława Miłosza* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw ojczyzny	• omówić kontekst historyczny utworu • omówić kontekst biograficzny utworu • omówić powiązania pomiędzy kontekstem biograficznym i historycznym a treścią utworu • omówić sposób przedstawienia motywu ojczyzny w różnych	• zinterpretować metaforę utworu • zinterpretować ostatnią strofę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

			utworach literackich		
33. Odwrócony topos raju – <i>Nad strumieniem</i> Czesława Miłosza* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw raju	• określić funkcję środków językowych • omówić sposób przedstawienia natury w wierszu • wyjaśnić, na czym polega paradoksalny charakter piękna • omówić odwołanie do motywu raju w utworze • wskazać konteksty literackie dotyczące kreacji świata	• zinterpretować zakończenie utworu • omówić sposób przedstawienia motywu raju w różnych utworach literackich	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
34. Poetycki obraz Apokalipsy – <i>U wrót doliny</i> Zbigniewa Herberta* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• przedstawić sytuację liryczną • wskazać kontekst biblijny • zaprezentować różne postawy ludzkie wobec nieuniknionego	• omówić kreację podmiotu lirycznego • określić rodzaj stylów językowych zestawionych ze sobą w utworze • wskazać kontekst historyczny – II wojnę światową, obozy koncentracyjne • wskazać konteksty kulturowe	• omówić znaczenie czasu i przestrzeni w wierszu • omówić stosunek bohaterów wiersza do innych ludzi, zwierząt i przedmiotów • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw sądu ostatecznego	• omówić sposób przedstawienia motywu sądu ostatecznego w różnych utworach literackich	• wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy wiersza
35. Konfrontacja dwóch koncepcji sztuki – <i>Apollo i Marsjasz</i> Zbigniewa Herberta* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze</i>	• przedstawić sytuację liryczną • zrelacjonować mit o Apollu i Marsjaszu • określić rodzaj liryki	• określić, jaką koncepcję sztuki symbolizuje Apollo, a jaką – Marsjasz • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić kreację Apolla w wierszu Herberta • omówić sposób przedstawienia Marsjasza • omówić funkcję kontrastowego zestawienia Apolla i Marsjasza • omówić funkcję cierpienia w wierszu	• zinterpretować początkowe wersy utworu • zinterpretować zakończenie wiersza	• wypowiedzieć się na temat dwóch koncepcji sztuki przedstawionych w wierszu

tego poety są wskazane jako obowiązkowe.					
36. <i>Dlaczego klasycy</i> Zbigniewa Herberta* – manifest artystyczny poety *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki	• wskazać części kompozycyjne utworu • zaprezentować kontekst historyczny wiersza • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• wypowiedzieć się na temat postawy Tukidydesa • skonfrontować ze sobą postawy Tukidydesa i współczesnych dowódców • określić artystyczne credo poety poprzez udzielenie odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule	• zinterpretować ostatnią strofę	• podjąć dyskusję na temat roli i zadań sztuki w kontekście utworu
37. Refleksje na temat historii i kultury – <i>Akropol</i> Zbigniewa Herberta *W podstawie programowej wybrany esej tego poety jest wskazany jako obowiązkowy.	• zrelacjonować treść eseju	• wskazać cechy gatunkowe eseju w tekście • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić, opisane przez Herberta, doświadczenie podróży • wyjaśnić, na czym polegały obawy poety przed konfrontacją z Akropolem • określić funkcję środków językowych użytych w tekście	• zinterpretować tytuł zbioru <i>Labirynt nad morzem</i>	• omówić refleksje poety na temat współczesnego oglądu sztuki greckiej
38. O postawie wyprostowanej – <i>Przesłanie Pana Cogito</i>	• określić sytuację liryczną w wierszu • wskazać adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty filozoficzne w odniesieniu do kreacji podmiotu lirycznego • na podstawie wiersza stworzyć kodeks moralny <i>człowieka wyprostowanego</i>	• określić funkcję wykorzystanych w wierszu kontekstów kulturowych • określić funkcję wykorzystanych w wierszu środków językowych • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw mędrca	• zinterpretować metaforę wiersza	• omówić sposób przedstawienia motywu mędrca w różnych utworach literackich
39. Poeta w czasie	• zaprezentować	• omówić kreację podmiotu	• omówić sytuację	• zinterpretować	• porównać sposób

wojennym – <i>Raport z oblężonego miasta</i> Zbigniewa Herberta	sytuację liryczną przedstawioną w utworze	lirycznego • odnieść treść wiersza do tytułowej formy raportu • wskazać konteksty historyczne w wierszu	egzystencjalną człowieka żyjącego w oblężonym mieście • omówić sposób przedstawienia kronikarza w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i> Alberta Camusa • omówić funkcję kontekstów historycznych w wierszu	metaforę oblężenia w kontekście innych utworów literackich	przedstawienia oblężenia w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i> Alberta Camusa, uwzględniając konteksty filozoficzne
40. Poetycka pokuta – <i>Rehabilitacja</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego, uwzględniając kontekst biograficzny • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić topos błazna w odniesieniu do wcześniej poznanych lektur • określić funkcję środków językowych użytych w tekście	• zinterpretować zakończenie wiersza	• zinterpretować wiersz w kontekście historycznym i w odniesieniu do prawd uniwersalnych
41. Człowiek wobec natury – <i>Rozmowa z kamieniem</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• wymienić cechy charakterystyczne dla twórczości Wisławy Szymborskiej • zrelacjonować treść wiersza	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• omówić specyfikę twórczości Wisławy Szymborskiej • omówić funkcję powtórzeń • wypowiedzieć się na temat wyłaniającego się z utworu obrazu człowieka	• zinterpretować sformułowane przez kamień argumenty	• podjąć dyskusję na temat zawartej w wierszu koncepcji człowieczeństwa
42. Poetycki akt kreacji – <i>Radość pisania</i> Wisławy	• opisać świat wykreowany przez poetkę	• omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe służące do wykreowania efektu plastyczności i	• porównać zaprezentowany w wierszu świat poetycki ze światem realnym • omówić motyw poety	• zinterpretować metaforę wiersza • zinterpretować tytuł utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

Szyborskiej* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i>		zmysłowości	kreatora w odniesieniu do wiersza i innych utworów literackich	• zinterpretować puentę utworu	
43. Filozoficzny namysł nad człowiekiem – <i>Monolog dla Kasandry</i> Wisławy Szyborskiej* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• zaprezentować sytuację liryczną • wskazać fragmenty nawiązujące do mitologicznego źródła	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w odniesieniu do kontekstu mitologicznego • omówić kompozycję wiersza • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Kasandry • wskazać środki językowe użyte w tekście	• zaprezentować i zinterpretować wnioski Kasandry na temat jej postawy • odnieść przesłanie wiersza do kontekstów filozoficznych • omówić funkcję środków językowych użytych w tekście	• zinterpretować obecne w utworze przeciwstawienia <i>ja – oni</i> • przeanalizować stosunek Kasandry do umiejętności jasnowidzenia • zinterpretować zakończenie wiersza	• omówić sposób przedstawienia motywu Kasandry w różnych utworach literackich
44. Namysł nad sztuką zideologizowaną – <i>Miniatura średniowieczna</i> Wisławy Szyborskiej* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• omówić sytuację liryczną w wierszu • wskazać elementy opisanej w wierszu feudalnej rzeczywistości • określić rodzaj liryki	• odnaleźć w wierszu zarzuty wobec sztuki podporządkowanej konkretnej wizji świata • wskazać konteksty kulturowe i historyczne	• omówić funkcję idealizacji świata • omówić funkcję użytych w tekście środków językowych	• zaprezentować uniwersalną wymowę wiersza • odnieść problematykę wiersza do znanych sobie kontekstów literackich i kulturowych	• podjąć dyskusję na temat zasadności istnienia sztuki zideologizowanej
45. Życie jako przedstawienie–	• zaprezentować sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• wypowiedzieć się na temat zapisanej w	• zinterpretować funkcję odwołań do	• omówić sposób przedstawienia toposu

<i>Życie na poczekaniu</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	wiersza wskazać sformułowania związane z teatrem		utworze wizji roli człowieka w świecie zaprezentować utwory, w których pojawia się topos <i>theatrummundi</i>	teatru w wierszu zinterpretować zakończenie wiersza	<i>theatrummundi</i> w różnych utworach literackich
46. Namysł nad fenomenem zła – <i>Nienawiść</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	wskazać przedstawi one w wierszu przyczyny istnienia nienawiści i skutki jej działań	wskazać środki językowe użyte w tekście scharakteryzować tytułową nienawiść wskazać konteksty historyczne i społeczne, które łączą się z problematyką utworu	określić funkcję środków językowych odnieść problematykę wiersza do zakończenia <i>Dżumy</i> Alberta Camusa omówić funkcję zastosowanej w wierszu ironii	zinterpretować metaforę wiersza zinterpretować zakończenie utworu	sformułować uniwersalne przesłanie wiersza
47. Kochankowie jako motyw literacki – *** [<i>Jestem Julią...</i>] Haliny Poświatowskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	zaprezentować sytuację liryczną w wierszu	wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego wskazać środki językowe użyte w tekście wskazać utwory, w których pojawia się motyw kochanków	omówić sposób przeżywania miłości przez podmiot liryczny omówić sposób mówienia o miłości – w kontekście biologicznym i kulturowym omówić tragizm podmiotu lirycznego zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw kochanków	zinterpretować znaczenie specyficznej kompozycji wiersza	omówić sposób przedstawienia motywu kochanków w różnych utworach literackich
48. Śmierć i miłość w wierszu ***[<i>Zawsze kiedy</i>	zaprezentować sytuację liryczną w wierszu	wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście biograficznym	omówić sposób przedstawienia motywów miłości i śmierci w wierszu	zinterpretować użytą w wierszu grę słów zinterpretować puentę	omówić sposób przedstawienia toposu <i>vanitas</i> w różnych

<i>chcę żyć krzyczę...</i>]Haliny Poświatowskiej* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• określić rodzaj liryki	• zaprezentować concept, na podstawie którego poetka konstruuje swój wiersz	• zaprezentować utwory, w których pojawia się topos <i>vanitas</i>	utworu	utworach literackich
49. Estetyka kiczu i przestrzeń sacrum w <i>Karuzeli z madonnami</i> Mirona Białoszewskiego* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• zaprezentować sytuację liryczną przedstawioną w wierszu • określić rodzaj liryki	• zaprezentować kolorystykę zawartą w wierszu • wskazać fragmenty, w których język literacki łączy się z językiem potocznym • wskazać w wierszu fragmenty charakterystyczne dla poezji lingwistycznej • wyjaśnić, kim są madonny w wierszu Białoszewskiego • wskazać konteksty literackie, kulturowe i religijne w wierszu • wskazać utwory, w których pojawia się motyw Madonny	• omówić sposób przedstawienia ruchu karuzeli w utworze • omówić funkcję kolorystyki zawartej w wierszu • wyjaśnić, w jaki sposób został w wierszu osiągnięty efekt melodyjności • omówić funkcję łączenia języka literackiego z potocznym • omówić funkcję kontekstów literackich, kulturowych i religijnych w wierszu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Madonny	• odnaleźć motyw karuzeli w innych utworach literackich i omówić sposób jego wykorzystania	• omówić sposób przedstawienia motywu Madonny w różnych utworach literackich
50. Sakralizacja codzienności – <i>Podłogo błogosław</i> Mirona Białoszewskiego* <i>*W podstawie</i>	• wskazać w wierszu zwroty należące do sfery sacrum i profanum • wskazać adresata wiersza	• wskazać parafrazy i motywy biblijne w wierszu • wskazać konteksty kulturowe i religijne • wskazać utwory, w których pojawia się motyw codzienności	• omówić funkcję parafraz i motywów biblijnych w wierszu • omówić warstwę brzmieniową wiersza • wyjaśnić, na czym polega poetycka deklaracja Białoszewskiego	• na podstawie fragmentów tekstów zamieszczonych w podręczniku wypowiedzieć się na temat symbolicznej funkcji przedmiotów codziennego użytku	• omówić sposób przedstawienia motywu codzienności w różnych utworach literackich

programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.			• zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw codzienności		
51. namuzowywanie – deklaracja poetycka Mirona Białoszewskiego* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• wyjaśnić znaczenie neologizmów użytych w wierszu	• na podstawie wiersza sformułować prośbę, z jaką podmiot liryczny zwraca się do muzy • dokonać analizy słowotwórczej neologizmów, utworzonych przez Białoszewskiego • wskazać konteksty literackie odnoszące się do wykorzystania motywu muzy	• wyjaśnić, na czym polega lingwistyczny charakter wiersza • wskazać związek pomiędzy budową neologizmów a problematyką wiersza • wyjaśnić, z czego wynika żartobliwy charakter wiersza <i>namuzowywanie</i>	• zinterpretować motyw muzy użyty w wierszu w kontekście mitologicznym	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
52. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę z tezami postawionymi przez autorów
53. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście
54. Współczucie Sławomira Mrożka – mechanizmy działania ludzkiej psychiki	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora • określić problematykę opowiadania • wskazać elementy ironii i groteski w utworze	• określić funkcję ironii i groteski w utworze • wskazać nawiązania do egzystencjalizmu	• zinterpretować puentę opowiadania • omówić obraz ludzkiej natury, który wyłania się z utworu	• podjąć polemikę z przesłaniem utworu

*W podstawie programowej wybrane opowiadania tegotwórcy są wskazane jako obowiązkowe.					
55. Realne i metaforyczne więzienie w opowiadaniu <i>Mój przyjaciel nieznajomy</i> Sławomira Mrożka *W podstawie programowej wybrane opowiadania tegotwórcy są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować narratora • określić problematykę opowiadania • wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać ironię • wskazać konteksty społeczno-polityczne i kulturowe	• określić funkcję środków językowych • omówić funkcję zacytowanego fragmentu <i>Hamleta</i> Williama Szekspira • wypowiedzieć się na temat postawy moralnej narratora • określić funkcję ironii w tekście • omówić symboliczne znaczenie gołębia	• zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować utwór w kontekście państwa totalitarnego • odnieść symboliczne znaczenie gołębia do problematyki utworu	• omówić różne sposoby ukazania motywu szatana w różnych tekstach kultury
56. i 57. Dramat o rodzinie i społeczeństwie – <i>Tango</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• opisać przestrzeń sceniczną • zrelacjonować treść dramatu	• scharakteryzować bohaterów dramatu • zaprezentować bohaterów dramatu jako reprezentantów grup społecznych	• wyjaśnić, na czym polega odwrócenie ról w świecie <i>Tanga</i> • omówić wyłaniający się z dramatu obraz rodziny i stosunków międzyludzkich • omówić relacje pomiędzy członkami rodziny a Edkiem w kontekście problematyki społecznej • omówić postawy poszczególnych członków rodziny jako reprezentantów	• zinterpretować utwór jako dramat rodzinny • zinterpretować tytuł utworu	• zinterpretować zakończenie utworu jako parabolę polityczną

58. Obraz buntu w <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• zdefiniować pojęcie buntu • wymienić cechy bohatera romantycznego	• scharakteryzować Artura • wskazać cechy bohatera romantycznego w Arturze • wskazać cechy stylu romantycznego w wypowiedziach Artura • wskazać elementy groteskowe w utworze • wskazać konteksty literacki i historycznoliteracki	różnych postaw społecznych • wyjaśnić przyczyny niezgody Artura na zastaną rzeczywistość • omówić funkcję narzuconego przez Artura ceremoniału • porównać wypowiedzi Artura do monologów Konrada, wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy nimi • omówić funkcję groteski w utworze • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw buntu	• omówić tragizm Artura	• omówić sposób przedstawienia motywu buntu w różnych utworach literackich
59. Wokół <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• przedstawić trzy tańce opisane w: <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	• porównać trzy tańce przedstawione w różnych tekstach literackich: <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	• omówić portrety polskiej inteligencji w różnych tekstach kultury • porównać sposoby ukazania konfliktów społecznych w różnych tekstach literackich	• zinterpretować plakat Andrzeja Pągowskiego	• wypowiedzieć się na temat trudnych wyborów młodego bohatera w różnych tekstach literackich i filmowych
60. Wypełnić czytelnym pismem, <i>Thum, który tłum i tłumaczy</i> Stanisława Barańczaka – gry językowe poety <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako</i>	• wymienić wyrażenia, zwroty i formy językowe charakterystyczne dla języka urzędowego oraz sformułowania charakterystyczne dla stylu poetyckiego w <i>Wypełnić czytelnym pismem</i> • wskazać wyrazy i sformułowania	• określić problematykę utworów • wypowiedzieć się na temat sposobu traktowania człowieka w państwie totalitarnym w kontekście wierszy • wskazać paradoks w wierszu <i>Thum, który tłum i tłumaczy</i> • wskazać elementy poetyki lingwistycznej w omawianych utworach	• odnieść treść wierszy do kontekstu historycznego – rzeczywistości PRL-u • wyjaśnić funkcję paradoksu w wierszu <i>Thum, który tłum i tłumaczy</i>	• zinterpretować zakończenia utworów • podjąć dyskusję na temat uniwersalności omawianych wierszy	• omówić funkcję niejednorodności stylistycznej wiersza • analizować warstwę językową wiersza

obowiązkowe.	charakteryzujące tłum w wierszu <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i>				
61. i 62. Skargi do Pana Boga – <i>Drogi kąciku porad i Widokówka z tego świata</i> Stanisława Barańczaka *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wierszy • wskazać adresatów lirycznych wierszy	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotów lirycznych w wierszach • omówić kompozycję utworów • określić problematykę utworów • wskazać teksty literackie, w których pojawia się motyw rozmowy człowieka z Bogiem	• omówić sposób przedstawienia świata i człowieka w wierszach • omówić różne postawy bohaterów literackich wobec Boga	• zinterpretować zakończenia utworów • zinterpretować tytuł wiersza <i>Widokówka z tego świata</i>	• przeanalizować stronę graficzną wiersza <i>Drogi kąciku porad</i>
*63. Straszny i śmieszny obraz PRL-u. <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść utworu • omówić świat przedstawiony w powieści • opisać przedstawioną w utworze rzeczywistość PRL-u	• wypowiedzieć się na temat narracji • wskazać elementy autobiograficzne w utworze • scharakteryzować bohaterów pod kątem ich postaw i stosunku do ustroju	• wypowiedzieć się na temat funkcji nieokreślonego czasu i przestrzeni w powieści	• omówić symbolikę przestrzeni w powieści	
*64. i 65. Wędrówka w poszukiwaniu odpowiedzi – <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować etapy wędrówki bohatera-narratora	• scharakteryzować bohatera-narratora • wskazać toposy i motywy literackie wykorzystane w kreacji przestrzeni • wskazać elementy katastroficzne w powieści	• omówić motywy działania bohatera • wskazać konteksty biblijne i omówić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat symbolicznego znaczenia wędrówki bohatera • zinterpretować znaczenie tytułu	• podjąć dyskusję na temat roli <i>paradygmatu polskiej kultury tyntejskiej</i> w powieści
*66. <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza	• wskazać utwory, w których pojawiają się podobne wątki i	• zaprezentować różne ujęcia motywu samobójstwa w tekstach literackich	• omówić sposób ukazania motywu miłości w rzeczywistości państwa	• porównać obraz i funkcję przestrzeni w powieści Konwickiego i	• omówić, jaką funkcję pełni szpital psychiatryczny w

Konwického w dialogu z tekstami kultury	motywy		totalitarnego w <i>Małej Apokalipsie</i> i <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> Bułhakowa oraz w innych tekstach kultury	<i>Procesie</i> Franza Kafki	powieściach <i>Mała Apokalipsa</i> oraz <i>Mistrz i Małgorzata</i>
*67. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę z tezą artykułu
68. Realizm i symbolika stanu wojennego – <i>Raport o stanie wojennym</i> Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania	• zaprezentować kontekst historyczny • wypowiedzieć się na temat narracji • omówić kreację postaci • wymienić, jakie środki językowe zostały użyte w tekście	• wskazać elementy symboliczne i omówić ich znaczenie • omówić funkcję środków językowych • omówić sposób realizacji założeń małego realizmu w opowiadaniu	• zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować znaczenia niedosłowne w opowiadaniu	• zinterpretować symboliczne znaczenie zdjęcia Chrisa Niedenthala
69. Edek w nowej rzeczywistości – <i>Górą Edek</i> Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania • scharakteryzować bohaterów opowiadania	• omówić kreację bohaterów • wypowiedzieć się na temat narracji • wskazać konteksty: społeczno-obyczajowy i literacki	• omówić funkcję nawiązań do <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka • omówić kontekst społeczno-obyczajowy lat 90. XX wieku	• wyjaśnić symboliczny sens sceny na parkingu • zinterpretować tytuł	• omówić konteksty: społeczno-obyczajowy i literacki
*70. i 71. <i>Wieża</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – studium samotności (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść opowiadania • wskazać plany czasowe w opowiadaniu	• wypowiedzieć się na temat narracji opowiadania • omówić kompozycję utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw samotności	• wypowiedzieć się na temat drogi Lebbroso do zaakceptowania swojej samotności • omówić kompozycyjną funkcję motywu pielgrzymy świętokrzyskiego • wypowiedzieć się na temat parabolicznej wymowy utworu	• zinterpretować symboliczne znaczenie wieży • porównać stosunek do samotności bohaterów opowiadania – Lebbrosa i nauczyciela z Turynu • zinterpretować znaczenie tytułu	• omówić sposób przedstawienia motywu samotności w różnych tekstach kultury
*72. i 73. Rozważania o	• zrelacjonować treść fragmentu	• wypowiedzieć się na temat struktury eseju	• omówić sposób interpretacji tekstów	• omówić sposób przedstawienia motywu	• podjąć dyskusję na temat roli cierpienia w

cierpieniu w <i>Dzienniku pisanym nocą</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego* *W podstawie programowej należy omówić wybrany esej wskazanych autorów, w tym Gustawa Herlinga-Grudzińskiego.	wymienić utwory, w których pojawia się motyw cierpienia	wskazać cechy gatunkowe eseju wskazać analogie literackie, kulturowe i filozoficzne, które stały się osią tekstu	literackich i filozoficznych w <i>Dzienniku pisanym nocą</i> omówić funkcję kompozycyjną przedostatniego akapitu fragmentu	cierpienia w różnych utworach literackich	ludzkim życiu
*74., 75. i 76. W poszukiwaniu bliskości drugiego człowieka – <i>Antygona</i> w Nowym Jorku Janusza Głowackiego	zrelacjonować treść dramatu zaprezentować miejsce akcji dramatu	scharakteryzować bohaterów dramatu w kontekście losu emigranta i kryzysu bezdomności omówić relacje pomiędzy bohaterami wskazać utwory, w których pojawia się motyw domu	omówić funkcję przestrzeni w dramacie omówić rolę Policjanta wskazać elementy tragiczne i komiczne w dramacie i określić ich funkcję wypowiedzieć się na temat funkcji czekania w dramacie	porównać <i>Antygonę</i> w Nowym Jorku i <i>Antygonę</i> Sofoklesa wypowiedzieć się na temat fatum w obu dramatach zinterpretować ostatnie słowa Policjanta	omówić funkcję aluzji literackiej w dramacie omówić sposób przedstawienia motywu domu w różnych tekstach kultury, uwzględniając szerokie konteksty
77. i 78. Tęsknota za mitem – <i>Madame</i> Antoniego Libery	zrelacjonować treść powieści określić świat przedstawiony powieści	wypowiedzieć się na temat narratora scharakteryzować Madame określić kompozycję powieści i omówić jej funkcję wskazać kontekst historyczno-obyczajowy w powieści	wypowiedzieć się na temat symbolicznego charakteru postaci Madame omówić proces mitologizacji pozyskanych informacji na temat Madame zaprezentować obraz szkoły i wypowiedzieć się na temat jego realistycznego charakteru omówić funkcję kontekstów wykorzystanych	zinterpretować scenę pożegnania ucznia z nauczycielką	wypowiedzieć się na temat potrzeby mityzacji rzeczywistości

79. <i>Madame</i> – wśród znaków kultury	wymienić etapy dojrzewania bohatera wymienić cechy powieści inicjacyjnej	wskazać cechy powieści inicjacyjnej w utworze wskazać utwory, w których pojawia się motyw młodości	w powieści omówić sposób przedstawienia relacji uczeń – nauczyciel w powieści Libery i innych tekstach kultury wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania postaci tajemniczej kobiety w <i>Madame</i> i innych tekstach kultury omówić sposób przedstawienia młodości w powieści	wypowiedzieć się na temat funkcji pamięci w przedstawianiu przeszłości, odwołując się do <i>Madame</i> i innych tekstów literackich	omówić sposób przedstawienia motywu młodości w różnych utworach literackich
80. i 81. Beskidzki realizm magiczny – <i>Miejsce</i> Andrzeja Stasiuka (lektura obowiązkowa)	zrelacjonować treść opowiadania określić rodzaj narracji w utworze	wypowiedzieć się na temat narratora zaprezentować różne płaszczyzny czasowe przedstawione w opowiadaniu wskazać w tekście środki językowe wskazać cechy realizmu magicznego w utworze wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	omówić funkcję przedstawienia różnych perspektyw czasowych w utworze wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania przestrzeni w opowiadaniu omówić rolę natury w opowiadaniu omówić funkcję środków językowych użytych w tekście	zinterpretować tytuł utworu wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia motywu przemijania w opowiadaniu	omówić funkcję kontekstów przywołanych w utworze
82. i 83. Samotność i wyobcowanie – <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> Olgi Tokarczuk (lektura obowiązkowa)	zrelacjonować treść opowiadania określić narrację w utworze	omówić świat przedstawiony, uwzględniając kontekst historyczny wypowiedzieć się na temat kreacji tytułowego bohatera wskazać konteksty historyczne i literackie	wskazać symbole występujące w opowiadaniu i omówić ich funkcję omówić przyczyny zagubienia bohatera w Warszawie omówić funkcję kontekstu literackiego zaprezentować utwory, w	omówić symboliczne znaczenie toposu labiryntu w opowiadaniu zinterpretować zakończenie utworu	omówić sposób przedstawienia toposu labiryntu w różnych utworach literackich

			których pojawia się topos labiryntu		
84. i 85. Spotkanie z innością – <i>Podróże z Herodotem</i> Ryszarda Kapuścińskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentu • wskazać różnice kulturowe pomiędzy reporterem a spotkanymi ludźmi	• zaprezentować zdanie Kapuścińskiego na temat istoty zawodu reportera • scharakteryzować język, którym posługuje się autor	• omówić funkcję <i>Dziejów</i> Herodota w reportażu Kapuścińskiego • omówić sposób przedstawienia inności przez Kapuścińskiego • omówić funkcję fragmentów autobiograficznych	• wypowiedzieć się na temat znaczeń wędrówki w różnych epokach	• omówić ujęcia motywu podróży w różnych utworach literackich
WSPÓŁCZESNOŚĆ – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
86. Od informacji do dezinformacji	• definiować zjawisko dezinformacji	• omówić funkcję fake newsów w procesie dezinformacji • wskazać różnice pomiędzy dezinformacją a kłamstwem • rozpoznać fake newsy	• zaprezentować strategię odróżniania fake newsów od rzetelnych informacji • wyjaśnić, na czym polega nierzetelność wskazanych wypowiedzi • wyjaśnić, w jaki sposób dezinformacja przyczynia się do manipulowania informacją i opinią publiczną	• rozpoznać manipulację medialną w podanym przykładzie i wyjaśnić jej mechanizm	
87. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
WSPÓŁCZESNOŚĆ – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
88. Reklama w wymiarze	• określić cel reklamy i wymienić jej	• wskazać charakterystyczne cechy języka reklamy • zaprezentować techniki	• rozpoznać techniki perswazyjne w reklamie • zaprezentować i	• analizować język wybranych reklam • tworzy slogan	• wypowiedzieć się na temat etycznego

pragmatycznym i etycznym	• formy • wymienić techniki perswazyjne, stosowane w reklamie	• tworzenia sloganów • rozpoznać argumenty retoryczne, stosowane w tekście reklamowym • wskazać techniki manipulacyjne, stosowane w reklamie	• omówić obraz świata, przedstawiony w reklamie • rozpoznać manipulację w tekstach reklamowych • rozpoznać ukryte treści reklamowe	reklamowy	wymiary reklamy
89. Nowomowa	• definiuje nowomowę • wymienić podstawowe właściwości nowomowy • wymienić zabiegi językowe, występujące w nowomowie	• wskazać literackie pochodzenie terminu • wskazać właściwości nowomowy w podanych tekstach • rozpoznać językowe cechy nowomowy w podanych przykładach	• wyjaśnić, na czym polegają językowe cechy nowomowy w podanych przykładach • omówić funkcję sloganów w podanych przykładach	• uzasadnić, że podany tekst został napisany językiem nowomowy	• analizować teksty propagandowe i wyjaśnić, jak nowomowa może wpływać na odbiorcę
*90. Esej	• definiować esej • wymienić najważniejsze cechy eseju	• wskazać cechy charakterystyczne języka eseju	• omówić założenia kompozycyjne eseju • przygotować materiały do napisania eseju	• analizować problematykę podanego eseju • analizować język podanego eseju	• tworzyć, poprawny pod względem językowym i kompozycyjnym, esej
*91. Reportaż	• definiować reportaż • wymienić najważniejsze cechy reportażu	• wskazać cechy reportażu w podanych przykładach • wymienić i omówić odmiany reportażu • rozpoznać odmiany reportażu • zaprezentować założenia kompozycyjne reportażu • rozpoznać cechy językowe reportażu	• omówić cele i funkcje reportażu • omówić strukturę wskazanego reportażu • zgromadzić materiały do napisania reportażu	• przeanalizować kompozycję wskazanych reportaży • przeanalizować język podanego reportażu	• stworzyć poprawny pod względem językowym i kompozycyjnym reportaż
POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE WSZYSTKICH EPOK					
92. Powtórzenie do	• odtworzyć	• wykorzystać najważniejsze	• wyciągnąć wnioski	• poprawnie	• wskazać i

matury – antyk	najważniejsze fakty, sądy i opinie	konteksty	• określić własne stanowisko	zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	wykorzystać konteksty
93. Powtórzenie do matury – Biblia	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
94. Powtórzenie do matury – średniowiecze	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
95. Powtórzenie do matury – renesans	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
96. Powtórzenie do matury – barok	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować	• wskazać i wykorzystać konteksty

				• uogólniać, podsumowywać i porównywać	
97. Powtórzenie do matury – oświecenie	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
98. Powtórzenie do matury – romantyzm	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
99. Powtórzenie do matury – pozytywizm	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
100. Powtórzenie do matury – Młoda Polska	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
101. Powtórzenie	• odtworzyć	• wykorzystać najważniejsze	• wyciągnąć wnioski	• poprawnie	• wskazać i

do matury – dwudziestolecie międzywojenne	najważniejsze fakty, sądy i opinie	konteksty	• określić własne stanowisko	zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	wykorzystać konteksty
102. Powtórzenie do matury – wojna i okupacja	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
103., 104. i 105. Powtórzenie do matury – współczesność	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

Autorka: Magdalena Lotterhoff

Uwaga: w wyniku uszczuplenia podstawy programowej, według przedstawionego rozkładu materiału, niewykorzystane godziny pozostają do decyzji nauczyciela.